

HISTORICKÝ TANEC CVVZ 2013 Třebíč

POZNÁMKY K POPISŮM TANCE:

- Číslovka na začátku řádku, s popisem taneční figury, znamená počet dob na které se figura tancuje
- U každého tance jsou popsány nové taneční kroky
- Zkratky – **L** = L; **Ln** = Levá noha; **Lr** = Levá ruka obdobně **P**
- Pokud si v tanci mají tanečníci podat ruce, pán nabízí dámám ruku dlaní nahoru, pokud vedle sebe stojí tanečníci stejného pohlaví, nabízíme pravou ruku dlaní nahoru a levou podáváme dlaní dolů
- **G** = Pán / **D** = Dáma; obdobně **1G** = první Pán, **2G** = druhý Pán ...

BRANLES

Taneční formace = kruh nebo řetěz. Tanečníci si podají ruce dole a mírně jimi do taktu komíhají

Úkrok = **krok** určené nohy **bokem + přinožení** druhé nohy.

V branles je krok v L vždy větší než v P

1. Branles Double

www.youtube.com/watch?v=tQCUt7Ed5vI

4 **2 větší úkroky v L** s přinožením

4 **2 menší úkroky v P** s přinožením

2. Branles des Pois *Hráškový bránl*

www.youtube.com/watch?v=vhurxIKcjM

4+4+4+4 **Branles Double L-P-L-P**

1+1+3 **Pán skok** na místě, **Dáma skok** na místě, **Pán 3x skok** k sousedce

1+1+3 **Dáma skok** na místě, **Pán skok** na místě, **Dáma 3x skok** k sousedovi

3. Branle čarodějnic *choreografie klubu Laso*

na hudbu Blackmore's Night - Loreley www.youtube.com/watch?v=0pSYRLZj8xs

4 **2 větší úkroky v L** s přinožením

2 **1 krok Ln** a pouhým přisunem Pn

2 **1 krok Pn** a pouhým přisunem Ln

4 **4 kroky** se otočíme **čelem vzad** do původního postavení, čelem do kuhu

poznámka k tomuto tanci – **poslední** figuru můžeme nahradit 4 kroky vzad

Další jednoduché branly najdete na :

<http://www.youtube.com/watch?v=vH4qyQsonfg>

<http://www.youtube.com/watch?v=HwLkgZ1va-A>

<http://www.youtube.com/watch?v=JluPeg08UOU>

<http://www.youtube.com/watch?v=G67J-x795Is>

<http://www.youtube.com/watch?v=ipsHuOi8UHE>

<http://www.youtube.com/watch?v=5Uxul3AE3x8>

<http://www.youtube.com/watch?v=UTcp5nuKdzY>

C.J. MIXER

Choreograf: *Don Armstrong Country tanec v historizující podobě*

Hudba: Mike Oldfield – Portsmouth www.youtube.com/watch?v=93M-HrexauM

Taneční formace: *Páry stojí v kruhu za sebou. Mazurkové držení ale pár stojí vedle sebe bokem, v českých zemích je tato figura známá pod názvem „savojáňkové držení“*

3+1 **V párech vpřed** po směru tance + otočka na místě do protisměru

4 **Couvání 3 kroky + přinožení**

3+1 **V párech vpřed** proti směru tance + otočka na místě

4 **Couvání 3 kroky + přinožení**

6+2 *Pustíme pravou ruku a dotočíme se bokem od sebe a provádíme*

Zátočku za levou ruku + **úklona**

6 **Zátočka** za pravou ruku a

2 **Přechod G** po směru tance k nové tanečnici

D se na místě jen dotočí do tanečního směru

Úklona= **G** obloučkem zanoží pravou nohu a mírným podklesnutím v kolenou se ukloní

D obloučkem zanoží pravou nohu a mírným podklesnutím v kolenou *jen sníží těžiště – nepředklání se!*

DANIELIS PROPHETIA *Jistebnický kondiciál 15.stol*

Choreograf - Miroslav Smaha – *Regii Caroli regis* (zde uvedena variace tance je klubu Laso)

Hudba – *Danielis Prophetia*; CD „Vánoce ve zlaté Praze“ K. Gott (upraveno)

Taneční formace = Páry stojící za sebou ve dvou řadách + na konci první sloky přechod do kruhu. **Levá řada**, (z pohledu tanečnicků) začíná první figuru v **L** a **pravá** v **P** (rozchází se)

Popis figury A) je z pozice levé řady; pravá řada začíná v **P** pravou nohou

Chůze vpřed = ↖ ↗ špičky od sebe

Ve volné ruce držíme svíci - pochodeň nebo květinu. Dodržujeme bezpečnost při tanci s ohněm! (Jsou i svíčky elektrické)

Popis tanečních figur

VINO *Vino* (někdo to vyslovuje podle Wericha systémem "mluv jak vidíš" *vino* - *jiní zase - vain* (tak si vyber), je to figura na čtyři doby - čtyři kroky, (je často zastoupena v *country Line tancích*).

Vino L (neotáčíme se, stále se díváme stejným směrem)

1. Levá noha udělá mírný úkrok v L
2. Pravá noha udělá krok křížem přes levou nohu, (obvykle se postaví jen na špičku, až při třetím kroku teprve došlápne na celé chodidlo)
3. Levá noha udělá druhý mírný úkrok v L
4. Pravá noha jen naznačí krok křížem přes levou nohou a dotýká se jen špičkou země

Vino v P se tančuje *zrdcadlově*

DOUBLE = Tři obyčejné kroky, třetím krokem se zvedneme na pološpičku, čtvrtý krok se jen přinoží - přisune „do žlábků“ a poklesneme

Popis tance: Figury **A)** se opakují v každé sloce. V druhé části figury **B)** se mění postavení z řad do kruhu čelem a zády.

I. sloka

A)

- 4 **Vino** v L = Ln-Pn-Ln + Pn křížít mírně špičkou před Ln
4 **Vino** zpět v P = Pn-Ln-Pn + Ln „- -„- -„- Pn
4+4 - **opakovat** -

- 4 **Vino** v L - Pn křížít před Ln
4 **4 kroky sólo kroužek** v P (Pn-Ln-Pn-Ln) za pravým ramenem
4 **Vino** v P - L křížít

- 4 **4 kroky sólo kroužek** v L (Ln-Pn-Ln-Pn) za levým ramenem

B)

- 4+4 **Double vpřed – vzad** Ln-Pn-Ln + Pn přinož / Pn-Ln-Pn + Ln přinož
4+4 **Double vpřed** nebo **vzad** - tak abychom utvořili kruh. *Něktré páry se jen otáčejí bokem, jiné jdou částečně vpřed nebo couvají.*

II. sloka

A)

opakujeme část **A)** z I. Sloky

B)

- 4+4 **Double vpřed** do středu kruhu + **vzad** Ln-Pn-Ln + Pn přinož a pozvednout svíci – zpět Pn-Ln-Pn + Ln přinož
4+4 **1 x Double vpřed;** dalším **dublem** se otáčíme **vpravo** a končíme čelem vzad

III. sloka

A)

opakujeme část **A)** z I. Sloky

B)

- 4+4 **Double vpřed** Ln-Pn-Ln + Pn přinož a pozvedout svíci + **vzad** Pn-Ln-Pn + Ln přinož
4+4 **Double vpřed** Ln-Pn-Ln + Pn přinož + **vzad** Pn-Ln-Pn + Ln přinož
4 **Závěrečná poklona**

***

***

***

Odkazy na taneční skupiny historického tance

Historický tanec v heslech - Hana Tillmanová - Výuka tance; Encyklopedie atd.

Regii Caroli regis - Škola historického tance tance Miroslava Smahy

Mezi tancem a historií - O českém historickém tanci ze všech stran

Villanella - Ruská škola starého tance

Český šerm - Odkazy na stránky nejen o šermu

Okénko do historie

Gotika – První písemné taneční zápisy i jména tanečních mistrů jsou v Evropě datovány do období přelomu **14. a 15. století**. Představují jedinečný doklad o dvorské taneční kultuře kvetoucí v dobách galantních trubadurů a minnesängerů, v časech velkolepých turnajů a rytířských ctností. Začal se oddělovat tanec bohatých od chudiny

Renesance (14 - 1/2 16. stol) inspirována [sv. Františkem z Assisi](#), který obrátil pozornost od duchovních věcí k světu kolem nás – ke kráse přírody a ke všemu co je přirozen a lidské. Itálie – první záznamy tanců.

T. Arbeau – vydal r.1589 sbírku Orchesography, byl prvním, který opravdu důkladně popsal i obecné či lidové tance – branles (*bránly*). Českému označení **bránl** odpovídá mnoho cizozemských výrazů, které svědčí jednak o společném, snad francouzském, původu tohoto slova a zároveň o rozšíření tohoto druhu tance prakticky po celé Evropě. francouzsky nejčastěji branle, ale také brandle, bransle, italsky brando, španělsky bran, anglicky bral, braul, brangill, brael, brantle, holandsky a německy brande, skotsky brail, brangl.

Bránly mají formu řetězového tance, v němž se tanečníci střídavě pohybují doleva a doprava v zavřeném nebo otevřeném kruhu, v těsnějších prostorách při větším počtu tanečnicků také závitů a spirál. **Pro bránly je typické střídání dvojkroků a jednokroků (pas doubles et pas simples), pro zpestření se přidávají další taneční prvky (pied en l'air aj.). Kroky doleva jsou větší, doprava menší** – tím celý kruh postupuje způsobem, který má podle některých názorů imitovat pohyb slunce po obloze.

Při zábavách a hostinách na dvoře **Karla IV.** zaznívala hudba a ke kolbě (turnajům) býval připojován tanec, jak bylo zvykem všude na panovníckých dvorech. Za pobytu kyperského krále Petra v Praze na dvoře Karlově byly pořádány skvělé slavnosti, při nichž se vedle turnajů bavilo panstvo tancem.

Jak se tanec rozmáhal, svědčí pozoruhodné záznamy staropražských knih, kde mezi jinými měšťany je zapsán k roku **1375** taneční mistr Henslinus („tanzmeister“), a jinde o něco později (v letech 1377 – 1388) je uváděn „tanzmagister“. Tyto záznamy ukazují, že ve druhé polovině 14. století vyučovali tanci v Praze zvláštní učitelé, taneční mistři, kteří učili především tancům přicházejícím z jiných zemí. Znalost tance nebyla tehdy podceňována. Měšťané si zvolili učení tanci i za zvláštní zaměstnání.

Baroko 16. A 17 století

Jsou to především skupinové anglické kontratanice (*Country Dances*), které se výrazně liší od složitějšího francouzského tanečního stylu). Kontratanice se vyznačují jednoduchými kroky, typickými figurami a zajímavými prostorovými variacemi. Podle prostorového pořádání se

rozlišují na kruhové (*Rounds*), řadové (*Longways*), čtvercové (*Squares*) a zástupové (*Dargasons*). Osobitá a promyšlená choreografie těchto příjemných tanců umožňuje, že si zatančí doslova každý s každým; nebylo tedy pro tanečnicka obtížné proniknout při tanci k dámě svého srdce - ať už ji původně vyzval k tanci kdokoli.

John Playford hudební nakladatel

Sbírku tanců **The English Dancing Master** = „Anglický taneční mistr, aneb Prostá a jednoduchá pravidla tančení venkovských tanců, s melodií ke každému tanci“, kterou v letech 1651-1728 vydal John Playford, jeho synové a následovníci. Tato sbírka byla téměř do konce 19. století hlavním zdrojem tanců pro jak venkovské, tak zámecké taneční večery a plesy. Společensky velmi komunikativní, hravé a nenáročné tance s pravidelně se opakujícími prvky se pod označením „kontratanice“ dochovaly dodnes – jako „country“ tance je dodnes naleznete v Americe, kam byly dovezeny přistěhovalci právě z Britských ostrovů. Svou jedinečnou podobu si do současnosti uchovaly také jako „Scotish country dances“, které jsou po staletí považovány za Skotskou národní tradici.

***

„**The English Dancing Master**“ **John Playford** (džon pleyfrd) 1626 - 1688

Překlad předmluvy k prvnímu vydání. Londýn 1651.

Laskavému čtenáři

Umění tance, starými Řeky nazývané Orchestice či Orchestis, je neobyčejná a chvalitebná dovednost vhodná pro mladé muže, pokud je ovšem užíváno jak se patří a ve vši slušnosti. I Platón, proslulý filosof, považoval za případné, aby se nadané děti tanci učily.

Je to dovednost, která byla kdysi vysoce ceněna u královských dvorů, tehdy tam tančili nejušlechtlejší rekové své doby! I pánové z Londýnských právnických kolejí, jejichž svěží a graciézní konání jim k jejich stávající vážnosti vydobylo i obdiv všech diváků.

***

R. 1660 ve Francii vzniká - **balet** na dvoře Ludvíka XIV. (*krále slunce*) tanec pronikl na divadelní jeviště a do opery, stal se divadlem.

***

Terpsichoré - je Múzou tance. Byla v řecké mytologii jednou z devíti múz, tedy dcer nejvyššího boha Dia a bohyně paměti Mnemosyné.